13

Nytt om namn

Meldingsblad for Norsk namnelag

Nr. 21 - 1995

Oslo 1995

NYTT OM NAMN

Meldingsblad for Norsk namnelag (NNL)

Redaktørar: Botolv Helleland og Kristoffer Kruken

Utgjevarstad:
Avdeling for namnegransking
Institutt for nordistikk og litteraturvitskap
Universitetet i Oslo

Nr. 21 – 1995

Redaksjonen er avslutta 15. mai 1995

Adresser:

Norsk namnelag, Avdeling for namnegransking, Universitetet i Oslo, Postboks 1011 Blindern, 0315 Oslo. Tlf. 22 85 43 75.

Tidsskriftet «Namn og Nemne», Nordisk institutt, Universitetet i Bergen, Sydnesplassen 9, 5007 Bergen. Tlf. 55 21 24 22.

Meldingsbladet «Nytt om namn», Avdeling for namnegransking, Universitetet i Oslo, Postboks 1011 Blindern, 0315 Oslo. Tlf. 22 85 43 75.

Norsk namnelag har bankgiro **8401.21.34427** og postgiro **0804 4215307** (adresse: Nordisk institutt, Universitetet i Bergen, Sydnesplassen 9, 5007 Bergen).

Kontingenten er 130 kroner for året.

INNHALD

Brev til departementet frå samarbeidsnemnda 4
Styremøte i Norsk namnelag 6
Framlegg om lovbrigde i Norsk namnelag. Uravrøysting 7
Den XIX. internasjonale namnegranskarkongressen 8
Styremøte i ICOS 8
Fellesmøte for sekretærane i namnekonsulenttenesta 8
Innhaldsrik bok om 'övriga namn' 9
Stedsnavninnsamling i Kvinesdal 11
Kva heiter kartbladet? 12
Diplom for godt navnevett 15
Kupp og cup 15
Klagenemnda for stadnamnsaker 16
Doktordisputas i namnegransking 22
Doktorgradsprosjekter i navnegransking 23
Studentarbeid om norrøne namn i Skottland 26
Medlemmer i Norsk namnelag 30

BREV TIL DEPARTEMENTET FRÅ SAMARBEIDSNEMNDA

Samarbeidsnemnda for namnegransking hadde møte i Oslo 17. november 1994. Hovudpunktet på møtet var forskriftene til stadnamnlova og arbeidstilhøva for namnekonsulenttenestene. Samarbeidsnemnda vedtok å senda desse breva til Kulturdepartementet, underskrivne av formannen i nemnda, Eyvind Fjeld Halvorsen:

1. Vedtak om skrivemåten av stedsnavn som går mot rettskrivingsprinsippene

Formålet med Lov om stadnamn var å gi det offentlige lovhjemmel for å fastsette skrivemåten av stedsnavn etter visse regler. Loven gir de enkelte offentlige etatene rett til å gjøre vedtak om skrivemåten, etter lokal høring og tilråding fra navnekonsulentene.

Reglene i loven og de tilhørende forskriftene gir på en rekke punkt klare instrukser om hvilken skrivemåte et navn skal ha. I andre tilfeller gir regelverket grunnlag for ulike tolkninger. Hovedregelen er at stedsnavn skal skrives på grunnlag av den nedarvede lokale uttalen, og i samsvar med rettskrivingsprinsippene. Men det er enkelte unntak fra hovedregelen. Således heter det i § 4 siste punkt: «Når særlege grunnar taler for det, kan skrivemåten av stadnamn avvike frå gjeldande rettskrivingsprinsipp.» Jf. også § 11. I forskriftene (§ 2-1, 2-3) er det pekt på forhold der dialektale og skriftbaserte skrivemåter kan benyttes.

At det har vært nødvendig å få med visse unntaksregler, er Samarbeidsnemnda for namnegransking på det rene med. Nemnda er også klar over at fagfolk som har vært koplet inn i forarbeidet til lov og forskrifter, har sett behovet for dette. Spørsmålet er bare i hvilken grad slike avvik bør tillates.

I den tiden loven har fungert, har det vært gjort en rekke navnevedtak i Statens kartverk og i andre offentlige etater som er i strid med tilrådingene fra navnekonsulentene. Vedtaksorganene mener å ha funnet grunnlag for vedtakene sine i unntaksformuleringene i regelverket. Eksempel på dette er *e*-endelse i sterke hunkjønnsord i Hallingdal, f.eks. *Lie, Åe,* mens hovedregelen krever *a*-endelse (tidligere *i*-endelse), og i skrivemåten av enkeltnavn som *Høifødt* og *Semb* i Vestfold, der konsulentene har tilrådd *Høyføt* og *Sem* i samsvar med rettskrivingsprinsippene og historisk opphav.

Samarbeidsnemnda ser med uro på denne tendensen til i ly av unntaksreglene å gjøre navnevedtak som etter et faglig syn bryter med rettskrivingsprinsippene. Riktig nok dreier det seg om skrivemåter som har støtte lokalt, men nettopp derfor er det vanskelig å få en instans med klagerett

til å legge saken fram for klagenemnda for stedsnavnsaker. Samarbeidsnemnda har tidligere oppfordret Kulturdepartementet om at en faglig instans bør få klagerett, men dette har departementet så langt ikke kunnet gå inn for.

Dersom det ikke blir reagert mot den utglidingen som en ser tendenser til i enkelte vedtaksorgan, er Samarbeidsnemnda redd for en uthuling av de prinsippene som i snart hundre år har ligget til grunn for norsk stedsnavnnormering, og som etter vårt syn er videreført i stedsnavnloven. På lengre sikt kan det føre til at skrivemåten av omdiskuterte stedsnavn blir «fristilt», og at vedtaksorganet kan rette seg etter opinionen.

Prinsipielt mener Samarbeidsnemnda fortsatt at en sentral faglig instans bør ha klagerett, og ser at departementet vurderer dette ønsket videre. I første omgang vil vi be departementet vurdere om «særlege grunnar» kan gi grunnlag for vedtak av den typen som er nevnt ovenfor.

2. Arbeidssituasjonen for navnekonsulentene

Kulturdepartementet er kjent med at det har vært et økende arbeidspress for navnekonsulenttjenestene. Både antall saker og arbeidsmengden i mange enkeltsaker har økt. Konsulenttjenestene får stadig flere innspill og problem til vurdering i tillegg til de mer ordinære sakene. Mange saker er i ferd med å hope seg opp, noe som har gjort at Kartverket må gi ut kart uten at navnene har vært vurdert etter loven. For konsulentsekretæren i Oslo kommer i tillegg at han er sekretær for klagenemnda for stedsnavnsaker.

Samarbeidsnemnda vil sterkt oppfordre departementet om å ta opp arbeidssituasjonen for konsulenttjenestene med tanke på å stille større ressurser til disposisjon, helst slik at de halve stillingene i Tromsø, Trondheim og Bergen blir utvidet til hele stillinger, og at det blir en hel stilling for konsulenttjenesten i Oslo i tillegg til den halve for klagenemnda.

Dette bør kunne tas opp når hele regelverket for stedsnavn medregnet konsulenttjenesten om kort tid blir tatt opp til evaluering.

3. Definisjon av stedsnavn — uttalelse vedtatt på møte i Samarbeidsnemnda for namnegransking 17. november 1994

Samarbeidsnemnda for namnegransking, samlet til møte i Oslo 17.11.1994, har kommet med følgende uttalelse:

> Samarbeidsnemnda for namnegransking, samla til møte i Oslo 17.11. 1994, har drøfta synspunkt som blir sette fram i brev frå Kulturdepar-

tementet av 4.1.1994 til Aud-Kirsti Pedersen og i brev av 6.12.1993 og av 27.5.1994 til Troms og Finnmark mållag og til Luftfartsverket.

Samarbeidsnemnda ønskjer å peike på at dei synspunkta som Kulturdepartementet set fram i desse breva om kva ledd som utgjer eit stadnamn, ikkje kan underbyggjast på fagleg grunnlag. Dei språklege modifikasjonane i samband med kva eit stadnamn er, reiser ei rekkje spørsmål som gjer det vanskeleg å handheve lov om stadnamn. Om departementet vil presisere verkeområdet til lov om stadnamn, bør det heller peike på kva type namneobjekt som ikkje kjem inn under lova.

4. Vern av stedsnavn

I senere tid har det kommet opp en rekke tilfeller der et eldre, nedarvet stedsnavn er blitt tatt i bruk på et område der det tradisjonelt ikke hører hjemme. Selv om det til alle tider har foregått en viss endring i navnebruken, f.eks. ved at naturnavn er blitt gårdsnavn, synes mange nå å være mer bevisst enn før når det gjelder å holde oppe den tradisjonelle navnebruken. Vi vil her nevne at Sverige i flere år har arbeidet med vern av stedsnavn, bl.a. med tanke på et lovforslag.

Samarbeidsnemnda for namnegransking vil oppfordre departementet om å ta dette spørsmålet opp når Lov om stadnamn nå etter hvert skal evalueres.

STYREMØTE I NORSK NAMNELAG

Styret i Norsk namnelag hadde møte på Avdeling for namnegransking 9. mai 1995. Viktigaste saka var utviding av redaksjonen for *Namn og Nemne*. På grunn av den store arbeidsmengda i tidsskriftet har dei sitjande redaktørane bede om at redaksjonen vert utvida med ein person. Frå før sit Ole-Jørgen Johannessen og Oddvar Nes. Styret gjorde vedtak om å konstituera *Gunnstein Akselberg*, Bergen, som ny redaksjonsmedlem fram til neste landsmøte i Norsk namnelag. Etter lovene er det landsmøtet som godkjenner tilsetjinga. Kjell Erik Steinbru held fram som sekretær for redaksjonen.

FRAMLEGG OM LOVBRIGDE I NORSK NAMNELAG
URAVRØYSTING

På styremøtet 17. november 1994 gjekk styret inn for å halda neste landsmøte hausten 1996 i staden for hausten 1995. Dette heng saman med at Avdeling for namnegransking ikkje skal skipa til den neste nasjonale konferansen i namnegransking før i november 1996, og landsmøta vert normalt haldne i samband med desse konferansane. Dermed vert funksjonstida for styre og nemnder tre år i denne perioden, noko som og var tilfellet med førre periode, og ikkje to år slik lovene føreskriv. Styret meiner elles at ein treårsperiode gjev større kontinuitet i lagsdrifta.

I nr. 20 av *Nytt om namn* vart denne utsetjinga kunngjord, og ingen av medlemmene har gått mot dette. På neste landsmøte vil styret gjera framlegg om at § 3, pkt. 3 om når landsmøtet skal haldast, vert endra. Styret føreslår at ordlyden «Landsmøtet skal haldast *annakvart* år eller når styret eller minst 50 lagslemer ynskjer det» vert endra til «Landsmøtet skal haldast *tredjekvart* år eller når styret eller minst 50 lagslemer ynskjer det». Vidare gjer styret framlegg om at § 6, pkt. 1 om at skriftstyrar/skriftstyre med redaksjonelt ansvar «vert valde for 2 år om gongen» vert endra til «vert valde for 3 år om gongen». (Lovene finn ein i nr. 1 av *Nytt om namn*.)

Etter § 7 skal styret senda framlegg til lovbrigde ut til uravrøysting mellom medlemmene. Det vert med dette gjort, og styret ber om at medlemmene kryssar av for synet sitt på framlegget til lovbrigde og sender slippen med namn og adresse til Norsk namnelag, Postboks 1011 Blindern, 0315 Oslo, innan 1. juli.

Klipp (eller kopier) ----------

Eg er samd i framlegget til lovbrigde ☐

Eg er usamd i framlegget til lovbrigde ☐

Namn _____

Adresse _____

_____

DEN XIX. INTERNASJONALE NAMNEGRANSKARKONGRESSEN

Den XIX. internasjonale namnegranskarkongressen skal haldast i Aberdeen, Skottland, 4.—11. august 1996. Det er International Council of Onomastic Sciences (ICOS) som vedtek kvar desse kongressane skal vera — etter tilbod frå ein lokal arrangør. Ansvarleg for Aberdeen-kongressen er professor W.F.H. Nicolaisen. Han er òg formann i styret for ICOS 1993—96. Adressa hans er *Department of English, University of Aberdeen, AB9 2UB, UK-Scotland.* Neste rundskriv kjem i juli og vert sendt automatisk til dei som har meldt seg på. Det tredje og siste rundskrivet med alle detaljane om arrangementet kjem våren 1996. Fram til 1. mai i år hadde det meldt seg på 338 deltakarar, 217 av desse med foredrag. Frå Noreg har det meldt seg på 20 deltakarar og frå Sverige 19.

STYREMØTE I ICOS

Den internasjonale namnegranskarorganisasjonen ICOS (International Council of Onomastic Sciences) hadde styremøte i Brno i Den tsjekkiske republikken 29. april 1995, med professor Rudolf Šrámek som vert. Innmeldingane i ICOS hadde gått litt tregt, og styremedlemmene vart oppmoda om å informera om organisasjonen i sine respektive fagmiljø. Årskontingenten er 700 belgiske franc, eller 155 norske kroner, som m.a. gjev rett til årboka *ONOMA*. Redigeringa av 1995-årgangen er i full gang, men redaksjonsnemnda etterlyste oversynsartiklar frå fleire land. På møtet vart det vedteke at ein innestående kapital på 154 000 kroner frå det tidlegare ICOS skulle setjast inn på ein særskild publikasjonskonto. Elles brukte styret mykje av tida til å diskutera den neste ICOS-kongressen i Aberdeen (sjå ovanfor).

FELLESMØTE FOR SEKRETÆRANE I NAMNEKONSULENTTENESTA

Sekretærane har hatt to fellesmøte i vårsemesteret. Det fyrste vart halde i Tromsø 15. — 16. mars og det andre i Trondheim 3. mai. På møta drøfta sekretærane ymse normeringsspørsmål, og føremålet var å få samordna tilrådingane i tilfelle der det har synt seg at konsulenttenestene har hatt ulik praksis.

Terje Larsen
Oslo

INNHALDSRIK BOK OM 'ÖVRIGA NAMN'

Vil du veta meir om namn på t.d. katter, skip, bilar, lokomotiv, restaurantar og ulike potetslag? Da kan du gjerne skaffe deg boka *Övriga namn* som nyss har kommi ut i Uppsala. Det kan kanskje høras merkelig ut at ei bok kan ha ein slik tittel, men dette kan best forklaras med at det har vori vanskelig å finna ein dekkande term for dei nokså ueinsarta namnedisiplinane som har kommi litt i skuggen av dei to områda som tradisjonelt har vori dei viktigaste innafor namnegranskinga: stadnamn og personnamn. Dermed har ein vorti ståande med sekkeomgrepet *øvrige namn* (på norsk oftast 'andre namn') om namnetypar som verken er stadnamn eller personnamn.

Boka er utgitt på NORNA-förlaget i Uppsala som nr. 56 i serien *NORNA-rapporter*. Ho inneheld 22 foredrag frå eit symposium som NORNA (Den nordiske samarbeidskomiteen for namnegransking) arrangerte i Göteborg 4.–6. desember 1991. Det var med heile 44 deltakarar på symposiet, dei fleste frå Sverige. Noreg stilte med 5, og 4 av dei hadde foredrag.

Boka er inndelt i fem bolkar: Namneteori, husdyrnamn, lokomotiv- og bilnamn, båtnamn og til slutt *Namn på företag o.d.* Denne siste bolken er i seg sjølv ein «sekkebolk» fordi det her også inngår vekstnamn – nærmare bestemt namn på potetslag. Utgivarane har tydeligvis funni det unødvendig å ha ein eigen bolk *Växtnamn* med berre éin artikkel, dvs. om potetnamn.

Boka har stimulerande og perspektivrike artiklar om namneteori, bl.a. av Thorsten Andersson, Bent Jørgensen og Bengt Pamp. Her er det særlig grunn til å merke seg det norske bidraget ved Bjarne Rogan, som ut frå ein etnologs perspektiv skriv om *Navn eller nummer? Motiver for navngivning av ting*. Frå sin synsvinkel får han fram viktige sider ved namngivinga som til nå har vori lite påakta blant «tradisjonelle» namnegranskarar.

I bolken om husdyrnamn er det Noreg som har flest bidrag. Kristoffer Kruken skriv om moderne norske kunamn med ei skisse av utviklinga i indre Sør-Trøndelag på 1900-talet. Det har vorti hevda at det ikkje lenger er så vanlig at kyrne har namn, ettersom berre nummer – ikkje namn – er obligatorisk i kukontrollen. Kruken kan tilbakevise slike påstandar ved å dokumentere at 90 prosent av kyrne som er med i kontrollen, har namn. Frå Sør-Trøndelag kan han bl.a. påvise at det på 1900-talet har gått tilbake med dei karakteriserande namna, mens det har auka på med personnamn, t.d. *Rita* og *Maradona*. Det siste gir for mange av oss assosiasjonar til fotballspelaren Maradona og kunne såleis høve like godt på ein okse. Men lydstrukturen (ending på *-a*) peiker i retning av hokjønn, og dermed er det forståelig at namnet blir brukt på ei ku. For dei som vil ha meir inngåande

kunnskapar om kunamn, viser eg til boka *Gullhorn og dei andre*, som Asbjørn Karbø og Kristoffer Kruken gav ut same året som symposiet vart arrangert.

Gudlaug Nedrelid tek for seg geitenamn i Jostedal. Ho kan bl.a. registrere den same utviklinga som Kruken har gjort for kunamna: Det er i dag vanligare enn før å gi geitene kvinnenamn. Nedrelid har fyrstehands kjennskap til geitestell i og med at ho sjølv har vaksi opp med geiter. Dermed har ho også det beste utgangspunktet for å forstå bakgrunnen for at geitene — i motsetning til f.eks. sauene — har namn. Det er nok rett, som ho seier, at geitene er store personligheiter. Dette er nok ein av grunnane til at det fell så lett å gi geitene namn.

Under bolken om husdyrnamn er det elles artiklar om kattenamn (Danmark), hundenamn (Finland) og saueflokkar (Færøyane). Når det gjeld dette siste, er det viktig å merke seg at det er flokken, ikkje den einskilde sauen, som får namn på Færøyane.

I den neste bolken fins det to artiklar om namn på lokomotiv og ein om bilnamn (alle bidragsytarane frå Sverige). Artiklane om båtnamn viser stort spenn i tid — frå *Ormen lange* til moderne tankskip. Også Bjarne Rogan kjem inn på båtnamn, gjerne slike med ein humoristisk snert, t.d. *Costa Nock*, men ettersom artikkelen hans også har viktige namneteoretiske resonnement, er den plassert i den fyrste bolken, dvs. under namneteori.

I den siste bolken skriv Botolv Helleland om namn på offentlige og private institusjonar. Han tek bl.a. for seg tilhøvet mellom kortformer og fullstendige former, t.d. *UD — Utanriksdepartementet*. Han finn at det er ein klar tendens til å bruke kortformer i meir uformelle samanhengar. Elles analyserer han leddstrukturen i desse namna, som til dels kan vera nokså kompleks, t.d. *Den utvida utanriks- og konstitusjonskomiteen*. Ut frå analysen sin kan han skilje mellom ni ulike typar leddstruktur.

Boka inneheld fyldige referat frå diskusjonane i tilknyting til foredraga. Her kjem det bl.a. fram at fleire av deltakarane rår til at det blir arrangert eit nytt NORNA-symposium om dette emnet. Det er særlig dei namneteoretiske aspekta som desse deltakarane finn det nødvendig å drøfte meir inngåande.

Gulbrand Alhaug
Tromsø

STEDSNAVNINNSAMLING I KVINESDAL

Stedsnavninnsamlingen i Kvinesdal er nå i hovedsak ferdig. Til sammen er det registrert over 18 000 stedsnavn fra kommunen, de aller fleste med opplysninger om stedsforhold og beliggenhet. Det er gjort lydbåndopptak av de fleste navna.

Det var i 1986 at et kommunalt prosjekt ble starta opp med det formål å få til en fullstendig opptegnelse av alle stedsnavn i kommunen både i innmark og utmark. Dette ble etter hvert et ganske omfattende prosjekt, og det er først våren 1995 at en kan si at det er tilendebrakt. Alle navn er nå plassert på kartblad fra Økonomisk kartverk med tilhørende navnelister og som sagt nesten ferdig inntalt på lydbånd. Arbeidet er i hovedsak utført av undertegnede med kommunal støtte og med faglig veiledning fra Avdeling for namnegransking ved Universitetet i Oslo. Også Martin Skjekkeland har bidradd med gode råd. Materialet fins i kopi både i kommunen og ved Avdeling for namnegransking. Fagfolkene der vil også hjelpe til med å skrive ut lydskrift og gi råd om innskriving på data.

Det ble tidlig klart for meg at navna kan fortelle mye om det gamle livet på landsbygda i hverdag og fest. En får mange opplysninger om utnytting av naturen, om arbeidsteknikker, om dyre- og planteliv og om overtro.

Dersom vi ser på utmarksnavna først, vil vi se at *Nonsfjellet* er et navn som forekommer nokså ofte, i Kvinesdal kanskje nærmere et halvt hundre ganger. Det første leddet i disse navna er *non*, av latin *nona hora* 'niende time', dvs. kl. 3 om ettermiddagen. Disse fjelltoppene har da fortalt folk hvor langt på dagen en var kommet, enten ut fra sola sin posisjon over fjellet eller ved at fjellet kastet en spesiell skygge på dette tidspunktet.

I Kvinesdal har praktisk talt all utmark i mange hundre år vært utlagt til bumark. Kua hadde sine bestemte vaner på beitet. På varme dager kunne ofte insektene bli plagsomme. Kyrne samlet seg da ofte på spesielle steder hvor det var et mer luftig vinddrag. Disse stedene går ofte igjen i stedsnavn under navn som *Høga støa, Farlig støa*. Et annet sted hvor kyrne samlet seg, ble kalt *Lega*. Hit kom de helst om kvelden, og der kunne det også være lagelig å foreta kveldsstellet.

Det vanligste ordet i utmarksnavn i kommunen er *steggan, stedjan* o.l. former. Antallet slike navn i det innsamlede materialet må gå opp mot 500. Navn av denne typen forekommer utelukkende i nærheten av våtmarksområder eller der hvor det er myrlende. Som regel er det knyttet til myrosen eller ei myrhelling. Et annet særmerke er at det gjerne vokser dvergbjørk på disse stedene. Det kan videre nevnes at *Tor* og *Frøy* fins i flere utmarksnavn, f.eks. *Frøysvann, Frøysnes, Torshammaren*. Her har vi kanskje spor etter førkristne kultforhold.

Av innmarksnavn nevner jeg at *Skeia* forekommer i en del sammensetninger. Her i Kvinesdal er det tydelig at det bare forekommer på eldre gårder, sentralt plassert i forhold til bebyggelsen på gården. Steder med navn som inneholder dette ordet, har alltid en lengdeutstrekning, bl.a. kan det være knyttet til en vei.

Den siste gruppe stedsnavn jeg har tenkt å ta med i denne korte presentasjonen, er de med *lopt* og *badstu* i forskjellige sammensetninger. Det andre leddet er da svært ofte *åker* eller *ekre*. I denne kommunen må det i gamle dager ha vært et ganske stort antall badstuer, sannsynligvis en på hver gård. Navn med *lopt* er ikke fullt så vanlige, men finnes også i et ganske stort antall.

Arentz Håland
Kvinesdal

KVA HEITER KARTBLADET?

Det daglige arbeidet med Stadnamnprosjektet i Nordland er i høg grad avhengig av at vedkommande kommune har Økonomisk kartverk: At dette har store «hol» i somme tilfelle, og at det dertil er vanlig praksis å sløyfe utteikning av fjellområde over 250—275 m, er ei sak for seg.

Når eg går igjennom ØK-bladbunken frå ein kommune der eg i utgangspunktet er godt kjend eller iallfall er blitt det gjennom arbeidet, kan det ergre at kartbladnamnet i ein del tilfelle er utan geografisk orienteringsverdi, ja at grei lokal namnebruk faktisk blir forkludra: Velkjend for vesterålingar er den store namnegarden Hennes i Hadsel, frå gammalt delt i GN 2 Ner-Hennes og GN 3 Øver-Hennes. Det aktuelle kartbladet EC 245-1 er dominert av den todelte lokaliteten — det store neset — som er det eigentlige Hennes og burde nettopp derfor ha blitt heitande just HENNES. Men nei, «HENNES ØVRE» vart namnet, endå bladet også omfattar den geografisk mest sentrale delen av «Hennes nedre». Bladet nordafor, som naturlig kunne ha heitt t.d. SÆTRAN, er derimot blitt namna «HENNES NEDRE». Rett ut sagt ei elendig namneplanlegging.

No er nokså like namn eller i uheldigaste fall reine namnedublettar innafor ein og same kommune ikkje alltid til å unngå, som når Steigen kommune t.d. har to gardar med namn MYKLEBOSTAD: Her er kartkoden god å ha! — Men andre gonger har ein lagt altfor liten omtanke i å unngå samanfallande kartbladnamn: Andøy storkommune har to fjell som heiter STOKKEN, men Stokken i Dverberg er langt mindre kjend enn Bjerkedalen på same ØK-blad, som òg er utmerkingsledd i namn på sentrale landemerke som Bjerkedalsbøan og Bjerkedalsleia for fiskeværet Nordmela. ØK-bla-

det burde her fått just namnet BJERKEDALEN, i grei motsetning til kartblad STOKKEN i Bjørnskinn sokn.

Verst er etter mi meining at eit kartblad kan bli namngitt etter ein lokalitet som høyrer heime på eit heilt anna kartblad:

Jakopvika i Eidsfjorden i Sortland kommune finst såleis ikkje på kartblad DY 249-2 JACOBVIK (sic!), men nokså langt unna: på kartblad Y 249-3 MELFJORD (uttalerett: Melfjorden). Så den som usett og i forståelig tiltru tingar førstnemnde ØK-blad for å få vite noko om Jakopvika, vil få seg ei overrasking. Slikt som dette er likevel unnatak.

I andre tilfelle er ikkje kartbladnamnet så grovt misvisande som her, men meir geografisk tilslørande: Grenda Haugnes nær Andenes i Andøy k. vart lagd øyde ved den militære utbygginga under den kalde krigen, men ØK-bladet heiter stadig og med full rett EJ 263-4 HAUGNES. ØK-blad EJ 263-3 vestafor skulle vi tilsvarande tru måtte heite enten HAUGNES-ELVA (elva dominerer sentrum av kartbladet) eller HAUGNESMYRAN (kartbladet dokumenterer rikelig dei fysiske minne om tradisjonell torving). Men nei då — i nordvestre hjørne av kartbladet ligg «Littje-Steinsvatnet» og «Stor-Steinsvatnet» (hyperkorrekt for Steinsvatnet), og dermed er kartbladet blitt døpt STORSTEINVATNET — utan genitivs-*s*. Ettersom det finst fleire Steinsvatn berre i Andøy kommune, og dette kanskje er det aller minste, er du glup dersom du greier å orientere deg ved hjelp av eit slikt kartbladnamn, især når eit anna kartblad frå same kommune òg heiter STEINSVATNET — og berre der er det tale om eit relativt stort vatn!

Nær Hovden i Bø k. ligg det ut mot havet ein fjellformasjon Tussen som har sett støkk i vegfarande pga. rasfare: Det er ikkje svært lenge sia ein bilførar fekk ein stein dundrande ned på panseret. Tussen er altså namnkunnig utan å ha noko godt rykte; nuten var òg farlig for dei som i si tid sprengte ut veghylle i berget. Kva heiter så kartbladet? Jau, DW 251-1 LANGRYGGEN. Det kan hende at alle frå Hovden og Nyke — Nykvåg knekker denne namnekoden, eg har mine tvil; bøfjerdingar flest gjer i alle fall ikkje det.

På ØK for Narvik k. finst GN 56 Kongsbakk og GN 59 Lengenes på same kartblad, EQ 240-2, og utfall av det alternative namnevalet vart her LENGENES. Men Kongsbakk gir seg i det minste til kjennes på naboblad EQ 241-4, som det sikkert var meininga å kalle KONGSBAKKLEMMAN, etter ein fjellformasjon på staden: Men så fall det utafor ein urliten snipp (som med fordel kunne ha vore lagt inn i kanten av same blad), og slik oppstod EQ 241-4 KONGSBAKKLEMMAN I og EQ 241-3 KONGSBAKKLEMMAN II! Lange og tunge naudløysingar: Den sentrale lokaliteten på sistnemnde kartblad heiter Moldforvika, og det burde også kartbladet

heite. Men namnet på lokaliteten kom ikkje med under første namning, og etter det har «bordet fanga».

Kartverket brukar, så langt eg har sett, å utstyre den første blyantkopien med eit orienterande namn i tillegg til sjølve koden, og dette er trulig ikkje meint som noka endelig namneform. Men namnekomiteane rettar nok sjeldan slike kartbladnamn, og då tar dei til å leve sitt eige liv. Lat gå at t.d. GN 8 Auvåg i Bø har fått «dom» for ei uttalerett skriveform, men i kor mange år framover blir transparenten heitande DX 248-1 UVÅG, like fullt?

Det hender òg i første omgang at delar av kartbladet blir reinteikna og får namn etter ein lokalitet som der og då synest å vere sentral. Men så blir bladet fullteikna, og då ser ein (ikkje minst jamført med naboblada) at den geografiske samanhengen tilseier eit anna, meir altomfattande namn. Eller òg kan det vere at ein velkjend fjellformasjon e.l. først kjem til synes i fullt omfang når kartbladet er fullført.

Ved den første namninga går Statens kartverk ut frå, har eg forstått, at dei lokale namnekomiteane tenker også på kva som er det beste namnet på sjølve kartbladet. Men i mange tilfelle blir nok dette illusorisk. Formannen i ei slik nemnd har nok med hovudsaka: å få ei representativ og høvelig stor namnemengd med på kvart einskilt kartblad, innafor den tidsfrist som er sett. Han eller ho kjenner seg vanligvis ikkje kalla til å overprøve det namnet som sjølve kartbladet har fått, ja tenker vel knapt over framtidige brukarkonsekvensar i så måte. Namn i kanten av kartbladet blir oppfatta meir som ein teknisk detalj, og respekten for «det som skrevet står» er for utbreidd blant folk til at Statens kartverk bør tolke manglande murring eller protest som ei godkjenning. Eg har sjølv vore med i ein slik namnekomite, og eg veit eg undra meg over at enkelte kartblad hadde fått namn etter nokså ukjende lokalitetar, men eg slo meg til tols med tanken: «Det refererer vel til eitt eller anna oppmålingspunkt som er viktig for dei.»

Lat det også vere sagt, som ei avrunding: Kvart kartblad har ein kode med kombinasjon av bokstavar og tal, og denne er eintydig og praktisk for den som skal leite fram transparentar og kopiere, og som har det systemrette oversiktskartet hengande på veggen. Men vi kan ikkje dermed tenke at «pytt, *namnet* på kartbladet kan då ikkje vere så viktig»: Sjølvsagt er det det, for vanlige kartbrukarar, som naturligvis nemner kva området heiter når dei skal kjøpe eller rekvirere kart og slett ikkje går rundt og minnest kodar. Frå eit brukarsynspunkt vil det då trulig også vere allmenn semje om at kartbladnamnet er minst like så viktig som kartbladkoden. Men kva så med dei skisserte namneproblema?

Finn Myrvang
Bø i Vesterålen

DIPLOM FOR GODT NAVNEVETT

Norsk språkråd delte den 15. februar ut diplom for godt navnevett til 18 forretninger og firmaer i Østfold. Vinnerne fikk diplom fordi de har valgt gode norske navn istedenfor engelske på bedriftene sine. Fra Språknytt nr. 1, 1995 (s. 20) bringer vi følgende oversikt over diplomvinnere:

Frisører

Papiljotten, Fredrikstad
Hei Sveis, Halden
Fønhuset frisørsenter, Askim
Krølle Salong, Sarpsborg

Forretninger

Minsten, Fredrikstad
Drivhuset, Halden
Kringla, Tistedal
Bokormen, Eidsberg
Fingernem, Moss

Reklame, produksjon og data

Røde Rappen Produksjon, Fredrikstad
Rådhuset Reklamebyrå, Moss
Brikken, Moss

Systue

Nåløyet, Moss

Kafeer og restauranter

Kafé Kaffekoppen, Sarpsborg
Major-Stuen, Fredrikstad
Perrongen, Eidsberg

Bygningsartikler

Snekkerboden, Fredrikstad

Gatekjøkken

Appetitt'n, Sarpsborg

KUPP OG CUP

Gulbrand Alhaug skriver godt og interessant om «Personnamn og jus» i Nytt om namn nr. 20, men er uheldig med eksempelbruken i argumentasjonen for skrivemåten av *Marry*. Opphavet til eksempelordet *kupp* er ikke det engelske *cup*, men det franske *coup* (slag), f.eks. som i *coup d'état* (statskupp), som engelsk forøvrig har overtatt uforandra. Det engelske *cup* eksisterer også som lånord i norsk, i betydningen idrettsturnering, med uforandra skrivemåte.

I moderne tid er fransk eldre som «leverandørspråk» av lånord til norsk enn hva engelsk er. Dette er grunnen til at *coup* er blitt til *kupp*, mens *cup* (ennå) ikke er fornorska. Og dermed er *kupp* < *coup* stadig et godt argument for å gi innarbeida personnavn en norsk skrivemåte.

Ivar Lund
Oslo

KLAGENEMNDA FOR STADNAMNSAKER

Som nemnt i *Nytt om namn* nr. 19 (1994) vil vedtaka i klagenemnda for stadnamnsaker bli offentleggjorde her i bladet. Nedanfor følgjer oversyn over dei sakene som er ferdigbehandla i perioden 5.2.94 – 27.1.95.

NR	Påklaga namneform Kommune Fylke Namneobjekt Vedtaksorgan	Klagar og klagars ønske	Vedtak i nemnda
1	Seterneset Agdenes Sør-Trøndelag bruksnamn Statens kartverk	grunneigar: Sæternes	Seterneset
2	Skuggetunnelen Ålesund Møre og Romsdal tunnelnamn Statens vegvesen	kommunen: Skuggen tunnel	Skuggetunnelen
3	Nebbetunnelen Rauma Møre og Romsdal tunnelnamn Statens vegvesen	kommunen: Nebbatunnelen	Nebbetunnelen
4	Fjøretunnelen Norddal Møre og Romsdal tunnelnamn Statens vegvesen	kommunen: Fjøråtunnelen	Fjøretunnelen

5	Høyelt Birkenes Aust-Agder bruksnamn Statens kartverk	grunneigar og oppsitjarar: Høygilt	Høygilt
6	Ognøya Bokn Rogaland naturnamn Statens kartverk	kommunen: Ognøy	Ognøya
7	Kvernamoen Gjesdal Rogaland naturnamn Statens kartverk	kommunen: Kvednamoen	Kvernamoen
8	Flugeim Sogndal Sogn og Fjordane bruksnamn Statens kartverk	éin grunneigar: Flugheim	Flugheim
9	Kvernaelva Gjemnes Møre og Romsdal naturnamn Statens kartverk	kommunen: Kvernelva Bjerkely grendautval: Kvennelva	Kvernelva
10	Dyngja Sokndal Rogaland naturnamn Statens kartverk	kommunen: Dyngjo	Dyngja
11	Belse Frogn Akershus bruksnamn Statens kartverk	kommunen: Belsjø	Belsjø

12	Klunderud Frogn Akershus bruksnamn Statens kartverk	kommunen: Klynderud	Klunderud
13	Østenga Ås Akershus bruksnamn Statens kartverk	grunneigar: Østengen	Østenga
14	Gålå Sør-Fron Oppland grendenamn og poststadnamn Sør-Fron kommune for grendenamnet Postverket for postkontornamnet	fleire bedrifter: Golå	Gålå både som grendenamn og postkontornamn
15	Harøysundet/ Harøysund Fræna Møre og Romsdal bruksnamn og grendenamn Statens kartverk for bruksnamnet Fræna kommune for grendenamnet	kommunen: Harøysund Statens kartverk Møre og Romsdal: Harøysundet	Harøysundet både som bruksnamn og grendenamn
16	Rødbergvegen Selbu Sør-Trøndelag vegnamn Selbu kommune	Selbu og Tydal historielag: Raudbergvegen	Rødbergvegen

17	Uglmoene Selbu Sør-Trøndelag vegnamn Selbu kommune	Selbu og Tydal historielag: Uglmoan	Uglmoene
18	Pålskjer Gjesdal Rogaland naturnamn Statens kartverk	kommunen: Pålskjær	Pålskjær
19	Grøde Gjesdal Rogaland naturnamn Statens kartverk	kommunen: Grøden	Grøde
20	Nørdre Gisla Holtålen Sør-Trøndelag naturnamn Statens kartverk	kommunen: Nørdre Gilta	Nørdre Gisla
21	Syndre Gisla Holtålen Sør-Trøndelag naturnamn Statens kartverk	kommunen: Syndre Gilta	Syndre Gisla
22	Lermelgisla Holtålen Sør-Trøndelag naturnamn Statens kartverk	kommunen: Lermelgilta	Lermelgisla
23	Gislbua Holtålen Sør-Trøndelag namn på bu Statens kartverk	kommunen: Giltbua	Gislbua

24	Oppstad Hamar Hedmark bruksnamn Statens kartverk	grunneigar: Opstad	Oppstad

I tillegg til desse sakene har nemnda behandla ferdig klager på gatenamn i Bergen kommune, og klager på bruken av fleirtalsendingar i naturnamn og skrivemåten av namneleddet *skjær/skjer* i Sandøy kommune.

Gatenamn i Bergen

Namneutvalet i Bergen kommune gjorde i 1993 vedtak om skrivemåten av gatenamna innanfor det området som ein kan kalle Bergen sentrum. Det kom inn klager på skrivemåten av i alt 128 einskildnamn. Av praktiske grunnar har eg samla klagene i grupper. Ved somme av namna vart det klaga på fleire forhold. Dette er grunnen til at summen av tala i kolonnen «påklaga namneform» blir høgare enn 128.

Påklaga namneform	**Klagar og klagars ønske**	**Vedtak i nemnda**
Søndre i laust samansette gatenamn (9 namn)	Bondeungdomslaget Ervingen og Hordaland Mållag: Søre	Søndre, eks.: Søndre Lønborg
bro (1 namn)	Bondeungdomslaget Ervingen og Hordaland Mållag: bru	bro: Sandbrogaten
bod (1 namn)	Bondeungdomslaget Ervingen og Hordaland Mållag: bu	bod: Tollbodallmenningen
torg (7 namn)	Bergens Riksmålsforening: torv	torg, eks.: Skutevikstorget

bruk av ubestemt form av primærnamnet når sisteleddet i namnet er gate, vei, allmenning, smug/smau, kai (33 namn)	Bondeungdomslaget Ervingen og Hordaland Mållag: bestemt form ved alle namneledd	bestemt form, eks.: Vestre Torggaten, Nedre Blekeveien, Vestre Holbergsallmenningen, Nordre Kleivesmauet, Vestre Strømkaien
ubestemt form i namn på allmenningar og andre plassar og torg (15 namn)	Bondeungdomslaget Ervingen og Hordaland Mållag: bestemt form	bestemt form, eks.: Sydnesplassen, Vågsallmenningen. Unntak: Christinegård
smug (69 namn)	Bondeungdomslaget Ervingen og Hordaland Mållag: smau	smau, eks.: Knøsesmauet, Markesmauet
særskriving og ubestemt form i einskildnamn (5 namn)	Bondeungdomslaget Ervingen og Hordaland Mållag: samanskriving og bestemt form	samanskriving og bestemt form, eks.: Rosenkrantzgaten
Molløesmuget	Skiven Vel: Moldesmuget	Molløesmauet
Årstadgeilen	Fløen Vel: Årstadgjeilen	Årstadgeilen
Ekrebakken Ekregaten	Sandviksguttenes Forening: Ekrenbakken Ekrengaten	Ekrebakken Ekregaten

Nedre Fjellsmug Øvre Fjellsmug Fjellgaten Fjellien Fjellveien	Fjeldets Vel og Foreningen Fjeldgutten: Nedre Fjeldsmug Øvre Fjeldsmug Fjeldgaten Fjeldlien Fjeldveien	Nedre Fjellsmauet Øvre Fjellsmauet Fjellgaten Fjellien Fjellveien

Fleirtalsending i naturnamn i bestemt form hankjønn og hokjønn, Sandøy kommune, Møre og Romsdal

I samband med revisjon av kartblad 1220-4 Ona i serien Norge 1:50 000 vedtok Statens kartverk Møre og Romsdal endingane -an og -in for namn i bestemt form fleirtal hankjønn og hokjønn i Sandøy kommune. Kommunen klaga på vedtaka og ønskte endingane -ane og -ene. Klagen omfatta 39 naturnamn.

Vedtak: -ane og -ene. Eks.: Svenkeskallane, Oddefluene.

Skrivemåten *skjær* i naturnamn i Sandøy kommune, Møre og Romsdal

I samband med revisjon av kartblad 1220-4 Ona i serien Norge 1:50 000 vedtok Statens kartverk Møre og Romsdal skrivemåten skjær i naturnamn med dette namneleddet i Sandøy kommune. Kommunen klaga på vedtaket og ønskte skrivemåten skjer. Klagen omfatta 45 naturnamn.

Vedtak: skjer. Eks.: Straumskjeret.

Terje Larsen
Sekretær for klagenemnda

DOKTORDISPUTAS I NAMNEGRANSKING

Laurdag 6. mai disputerte amanuensis Tuula Eskeland for dr.art.-graden ved Universitetet i Oslo på avhandlinga *Fra Diggasborrå til Diggasbekken. Finske stedsnavn på de norske finnskogene*. Opponentar var dosent Bengt Pamp (førsteopponent) frå Lund og Ritva Liisa Pitkänen (andreopponent) frå Helsingfors. Eskeland har hatt eit treårig forskingsstipend frå Noregs

forskingsråd. Ho er både den første som har skrive avhandling om namn under den nye dr.art.-graden, og den første som har disputert i namnegransking her i landet sidan Per Hovda vart dr.philos. på avhandlinga *Norske fiskeméd* i 1962. I tillegg til sjølve avhandlinga krev den nye graden – likeins som den gamle dr.philos. – at kandidaten held to prøveforelesingar, ei over sjølvvalt og ei over oppgjeve emne. Som sjølvvalt emne forelas Eskeland om «Skrivemåten av finske stedsnavn på Finnskogene». Det oppgjevne emnet var «Stedsnavn og kulturhistorie». Forelesingane vart haldne fredag 5. mai. *Nytt om namn* gratulerer med ein vel gjennomført grad! Måtte det ikkje gå treogtretti år til neste gong. Avhandlinga blir nærare omtala i neste nummer av bladet.

DOKTORGRADSPROSJEKTER I NAVNEGRANSKING

Dr.art.-prosjekt om personnavn som utmerkingsledd i stedsnavn

Undertegnede har fått et fireårig forskingsstipend fra Universitetet i Bergen fra 1. august 1994 for å arbeide med prosjektet *Personnavn som utmerkingsledd i sammensatte stedsnavn. En analyse og tolking av semantiske forhold mellom utmerkingsledd og hovedledd i sammensetningene.*

Hovedformålet med prosjektet skal være å avdekke semantiske forhold mellom utmerkingsledd og hovedledd i sammensatte norske stedsnavn i de tilfellene der et personnavn utgjør utmerkingsleddet.

Undersøkelsen skal bygge på et materiale hentet fra 3 (evt. 4) områder i landet.

Det teoretiske perspektivet skal først og fremst være rettet mot å avdekke fenomen og tendenser når det gjelder semantiske forhold som eiendom, bruk, hendelse osv mellom personen i utmerkingsledd og hovedledd for den relevante navnetypen. I tillegg kan det være ønskelig å vurdere andre forhold, som geografisk/regional variasjon og variasjon etter persons kjønn, yrke, status osv. Stedsnavnenes morfologiske struktur vil også bli drøftet.

Metoden forutsetter dataregistrering av og programkjøring av et navnemateriale. På grunnlag av resultatet etter programkjøring skal det være mulig å analysere og vurdere materialet i forhold til ønsket informasjon.

Tradisjonelt har aktiviteten innenfor norsk stedsnavnsgransking, i monografier såvel som i hovedoppgaver, vært knyttet til drøfting av såkalte grunnord (oftest lokalitetsbetegnelser), gjerne som usammensatte navn eller som hovedledd i sammensatte navn. Drøfting av utmerkingsleddet fore-

kommer gjerne sekundært, og da i mange tilfelle som en metode til ytterligere belysning av navnekategorien som konstitueres av hovedleddet.

Eli Johanne Ellingsve
Bergen

Nordiske stedsnavn på *-þveit*, med hovedvekt på det normanniske *-tuit*

Etter endt nordisk hovedfag ved Universitetet i Bergen våren 1994, med hovedoppgave *Nordiske stedsnavn i Normandie*, er jeg for tida i gang med doktorgradsavhandling. Jeg har siden sommeren 1994 vært ansatt som stipendiat ved Høgskolen i Stavanger (finansiert av samme institusjon), en av de regionale høgskolene hvor nordiskseksjonen legger særlig vekt på navnegransking. Stipendet er på 3½ år, inkludert 6 måneders undervisning.

Avhandlinga består i et studium av det nordiske navneleddet *-þveit* f. (> *tveit*, *tved* o.a.) 'skogrydning', 'engstrekning, slåtteng i skogen', 'gressplett mellom skog eller klipper', et navneledd som regnes å være produktivt fra og med folkevandringstidas siste del, og opp i mellomalderen, med en særlig produktiv periode i vikingtida, og som i Norden samt i gamle koloniområder trolig vitner om utstrakt skogrydning. Navneleddet er særlig vanlig i Norge (i overkant av 600), Danmark (i underkant av 200) og på De britiske øyene (om lag 450), men finnes også i Sverige (et tjuetalls) og i Normandie (i overkant av 70). Ettersom målet er å jobbe videre med nordiske språkminner i sistnevnte område, har jeg valgt å legge hovedvekta på det normanniske materialet, men jeg ønsker samtidig å sette dette inn i et større perspektiv.

Reint forskningshistorisk er *þveit*-navna – trass i den forholdsvis store utbreiinga – ikke særlig diskutert i faglitteraturen. Den mest omfattende behandlinga til nå gir T.L. Markey: «Nordic *þveit-/tved*-Names and Settlement History» (*ONOMA* 1978: 47–83). Markeys hovedkonklusjon er at *þveit*-navna viser til tidligere tiders skogrydninger, og at de vitner om «early practice of slash-and-burn agriculture among the North Germanic peoples» (s. 71) – dette trass i at svært få navn faktisk inneholder et førsteledd som vitner om brenningsteknikk. Markey meiner videre at navneelementet – i hvert fall i Nord-England – er introdusert av nordmenn, noe Gillian Fellows-Jensen («Place-name Research in Scandinavia 1960–1982», *Names* 32, 3: 267–324) for øvrig går imot.

Foruten et studium av appellativet og navneleddets etymologi, vil hovedsaka som nevnt bli de vel 70 normanniske navna på *-tuit*. Disse er kon-

sentrert om nordlige deler av Normandie (særlig i la Seine-Maritime og l'Eure). I fylket la Manche – et fylke som ellers utmerker seg med sitt store innslag av nordiske stedsnavn – finnes kun ett *-tuit*. Et *Pleurtuit* (*Plerestuit*, 1181) finnes derimot i Nord-Bretagne (Saint-Malo), jf. seinere tiders arkeologiske funn, samt historiske og språklige minner – ord som *mielle, houle, dic* og *hogue* (< gnord. *melr, hóll, díki, haugr*) er ennå en del av områdets dagligspråk – som vitner om tidligere tilstedeværelse av vikinger også i dette området.

Av særlig interesse er fenomenet **språkkontakt**. *Tuit*-navna er blant de normanniske navnegruppene som i høgest grad vitner om kontakt mellom nordisk og frankisk (evt. også gammelengelsk) språk, og gjenspeiler tydelig det nordiske språkets utviklingshistorie i Normandie: En tidlig (og trolig svært kort) periode, der språket ennå blei holdt i hevd, og hvor nordiske stedsnavn fremdeles blei danna etter nordisk mønster, og en seinere periode, der språkkontakten nordisk-frankisk er kommet mye lenger, og hvor mange bosetningsnavn (t.d. to(u)rp < *þorp*, tot < *topt* og beuf < *búð/bóth*) trolig har mista sin spesielle betydning.

Med utgangspunkt i det normanniske *-tuit* og dets ulike manifestasjoner (jf. fenomen som romansk navnekomposisjon, frankisk personnavn i utmerkingsleddet, genusskifte, bruk av fransk foranstilt artikkel) ønsker jeg blant annet – ut fra et lingvistisk synspunkt – å studere et propriums forskjeller med hensyn til 'hjemmebruk' og 'utebruk'. Studieområde i Norden vil av praktiske grunner bli Norge, og særlig Rogaland. Her håper jeg å få foretatt en dypinnsamling.

Det primære målet er dermed å gi et bidrag til en del av det nordiske språkets utviklingshistorie i Normandie (av virkelig omfattende studier finnes stort sett bare Adigard des Gautries' *Les noms de personnes scandinaves en Normandie de 911 à 1066*, Lund 1954). Et koloniområdes navnemateriale kan dessuten etter mi meining best studeres i en sammenheng, nemlig i lys av heilheten, dvs. navneleddets utbreiing i andre koloniområder samt i Norden. Materialet krever likevel ei avgrensing: De danske, svenske og engelske navna vil – i motsetning til (et utvalg av) de norske – ikke behandles utførlig for seg, men vil, så langt tida tillater det, fungere som sammenlikningsgrunnlag.

Åse Kari Stoltenberg
Stavanger

STUDENTARBEID OM NORRØNE NAMN I SKOTTLAND

Med tanke på at noen av lesarane kanskje finn det interessant å veta meir om kva forsking som skjer på det norrøne namneverket i Skottland, skal eg her vise til nokre studentarbeid på dette området frå dei siste par—tre åra. Gledelig er det at såpass av interessa no ser ut til å vera retta mot Hebridane, øyriket som enno vantar den store monografien à la den Jakob Jakobsen laga for Shetland eller den gardsnamn-analysen Hugh Marwick gjorde for Orknøyane. Først to ikkje-skottar:

Oddgeir Eysteinsson: *Norse Place Names in North Harris in the Outer Hebrides.* Upublisert M.Litt.-avhandling ved Universitetet i Aberdeen, 1992.

Islendingen Oddgeir Eysteinsson har skrive ei oppgåve om dei norrøne namna på den nordlige delen av øya Harris i dei ytre Hebridane. Eysteinsson tek for seg namna av reint norrønt opphav samt hybridnamn med både norrøne og gæliske element. Han har ikkje samla inn nytt materiale, men behandlar einast namn han har ekserpert frå dei offisielle karta. Det han har gjort av innsamling, er å sørgje for å transkribere gælisk uttale av namna. Dette, som så klart er obligatorisk som grunnlag for all namnetolking, er spesielt viktig på Hebridane, der det norrønt-gæliske namneverket på karta svært ofte er forvanska (= anglisert) til det ukjennelige.

Eysteinsson avser ikkje store plassen til å seie korleis han kjem fram til at visse namn er reint gæliske og derfor uinteressante i denne samanhengen. I praksis er ikkje dette så liketil. I det heile er det synd at Eysteinsson ikkje drøftar prinsipielle sider ved namnegransking i eit slikt kulturelt blandingsområde som Hebridane er. Uvanlig for norske augo er det og å sjå at ingenting er ofra på ein diskusjon om målføret. Namna er transkribert fonetisk etter uttalen til ein gælisk-språklig innbyggar frå nordlige Harris.

Sjølve namneanalysen er sett opp etter hovudledd: *ay* (= øy), *cleit* (= klett), *em* (= holme), *sgeir* (= skjer) osb. Som rimelig er, baserer Eysteinsson særs mange av vurderingane sine på det grunnleggande arbeidet Magne Oftedal har utført på granneøya Lewis. Nyttig er det at han ofte er i stand til å påvise parallelle namn frå Island. Ein norsk lesar vil i mange høve vera i stand til å peike på ytterligare døme på parallelle namn. Eysteinsson kjem så med ulike typar hybridnamn, t.d. norrøne namneledd med gælisk syntaks, men igjen manglar dei generelle drøftingane.

Stort sett er det Eysteinsson skriv, greitt, men det som slår ein under lesinga av oppgåva, er alt det som det ikkje står noko om.

Anke-Beate Stahl: *Der Einfluß des Altnordischen auf Orts- und Landschaftsbezeichnungen in Schottland*. Upublisert oppgåve ved Seminar für Anglistik und Amerikanistik, Technische Universität, Braunschweig, 1991.

Anke-Beate Stahl har skrive ei oppgåve (tilsvarande ei norsk hovudfagsoppgåve) på tysk om norrøne namn på Hebridane og på vestkysten av Skottland, med særlig vekt på fire av øyane i Hebridane. Avhandlinga er basert på namn som er ekserperte frå dei moderne karta. Det er ikkje gjort ny innsamling av namn eller uttale i samband med avhandlinga, som såleis er ei nyvurdering av dei eksisterande namna på kartverket. Her ligg det sjølvsagt mange mulige feilkjelder, for sjølv om dei nye karta no har med ei gælisk skriveform av mange av namna, er det på karta ein lang tradisjon med angliseringar og mistolkingar som det ikkje er lett å trengje gjennom.

Stahl gjer først kort greie for vikingtida i området, deretter drøftar ho litt elementær onomastisk teori og forskingshistorikk og går så laus på distribusjonen av norrøne namneledd. Andre delen av oppgåva er ein analyse av naturnamna i ein del av Hebridane, sett opp etter kva topografiske trekk hovudledda skildrar: dalar, vassdrag, bukter osb. Stahl har valt ut fire øyar som ho håpar til saman gir eit tverrsnitt av Hebridane: North Uist, Tiree, Coll og Islay. Øyane ligg i ulike delar av øygruppa, dei er topografisk forskjellige, og namneverket speglar av ulik grad av norrøn påverking. Statistiske oppsett viser kor stor prosentdel av naturnamna som er reint gæliske, kor stor del som skriv seg frå norrønt, og kor stor del som er hybridnamn. Statistikken viser tendensar vi kjenner att frå distribusjonen av dei norrøne bustadnamna: Dei fleste norrøne namna er å finne i nord og vest, og det er forholdsvis fleire namn av norrønt opphav langs kysten enn lenger inne på øyane. Såleis er det altså prosentvis større sjanse for at ei bukt har eit norrønt namn enn at eit fjell har det. Sidan grunnlagsmaterialet til Stahl er naturnamna på kart i relativt liten målestokk, bør ein vera varsam med å lesa noko anna enn tendensar ut av statistikken. Stundom kan ein sjå rare statistiske utslag, som når det står at 100 prosent av vassdraga på Tiree har namn av norrønt opphav — fordi kartet berre viser eitt einaste vassdrag på øya.

Til slutt i oppgåva kjem ei nyttig oversikt over syntaktiske strukturar ein kan treffe på i det norrønt-gæliske namneverket. Eit langt appendiks inneheld ein morfemanalyse av namna frå dei fire øyane i Hebridane som er behandla i oppgåva.

Framifrå sett opp og gjennomarbeidd som avhandlinga er, lovar det godt når Stahl no har etla seg på å skrive ei doktoravhandling om namneverket på øya Barra i dei ytre Hebridane. Det er all moglig grunn til å ønskje henne lykke på ferda, ettersom det ikkje er gjort eit større arbeid om namn på Hebridane etter at Magne Oftedal i 1954 skreiv sitt pionerarbeid om

landsbynamna på Lewis. Ikkje minst skal det bli interessant å sjå kva resultat ei djupinnsamling vil gi, for dessverre er alt slikt enno ugjort på dei for oss nordmenn så interessante *Suðreyjar*.

Andrew Jennings: *An Historical Study of the Gael and Norse in Western Scotland from c. 795 to c. 1000*. Upublisert Ph.D.-avhandling ved Universitetet i Edinburgh, 1993.

Jennings skriv eit langt kapittel om stadnamn i denne doktoravhandlinga i historie om kontakten mellom det gæliske og det norrøne folket i Vest-Skottland. Jennings nyttar namna som eit viktig indisium på at det ikkje er rett å sjå på Hebridane som eit kulturelt heile under den norrøne tida, men at det i dette området tidlig må ha vore store skilnader i graden av norrøn dominans. Jennings seier at det ikkje er noko som talar mot at dei ytre Hebridane godt kunne vera norrønt-språklige i fleire hundre år etter den første koloniseringa, men han tolkar mangelen på *setr*- og *staðir*-namn på vestkysten av Skottland og på dei indre Hebridane dit hen at gælisk språk må ha gjenerobra dominansen i dette området alt etter berre éin generasjon med norrøn busetting. Dette gjer Jennings ut frå hypotesen om at *setr* og *staðir* er element som indikerer sekundære gardsnamn på Hebridane — i samsvar med det Marwick fann var tilfelle på Orknøyane, men i motsetning til W.F.H. Nicolaisen, som ønskjer å sjå *staðir* som eit primært element på Hebridane.

Ei hake ved argumentasjonen til Jennings er at han ikkje drøftar mangelen på *staðir*-namn på Caithness. Her veit vi at det norrøne språket var i bruk i fleire hundreår etter landnåmet, og at det altså ikkje kan vera tale om at eit språkskifte har gjort at dette elementet vantar. Dette viser vel berre at kronologien og distribusjonen av *staðir*-namna kan vera minst like samansett i vikingkoloniane som i sjølve Skandinavia.

Jennings sluttar seg til kritikken mot Nicolaisen som hevdar at det ikkje nyttar å seie stort om kronologi når det gjeld naturnamn som blir nytta som bustadnamn (typen *Brodick* = 'breidvik'). Som fleire har peikt på, vil ein ved heilt å sjå bort frå denne namnegruppa trulig eliminere mange av dei aller første bustadnamna.

Avhandlinga er eit godt døme på korleis namneverket kan opplyse historikaren om eit tidsrom i eit område der dei historiske kjeldene bortimot ikkje finst.

Simon Taylor: *Settlement Names in Fife*. Upublisert Ph.D.-avhandling ved Universitetet i Edinburgh, 1995.

Denne heilt ferske doktoravhandlinga tek for seg bustadnamna i Fife, regionen som ligg nord for Firth of Forth (eller rett nord for Edinburgh,

om ein vil). Som kjent er det forunderlig få namn av norrønt opphav sør og aust i Skottland; noko som trulig ikkje berre er eit vitnemål om at vikingane føretrekte Hebridane og vestkysten fordi øyriket her var heimlig og kunne gi vikingeflåten ly, men det er nok òg eit vitnemål om motstanden det unge skotske kongedømmet kunne gi vikingane her i aust.

Trass i at dei jamt over altså glimrar med sitt fråvær, finst det likevel skandinaviske innslag i namneverket også her. Det beste indisiet på skandinavisk busetting i Fife er dei seks gardsnamna som Taylor fører attende til elementet *-býr*: *Corbie* (trulig med det irsk-skandinaviske namnet *Corcc*); *Gedbys* (frå *geit*, f.); *Humbie* (Taylor vil utleie «dog-keeping», men det er vel rimeligare å tenkje seg *hundr* som tilnamn eller mannsnamnet *Hundi*); *Sorbie* (frå *saurr*, m. 'søle, dy'); *Weathersbie* og *Weddersbie* (begge frå *veðr*, m. 'vêr, saubukk'). Vi ser at dette ikkje just er høgstatusnamn, og alle gardane ligg (eller låg) da òg på marginalt land og er/var små og avsides.

Det andre indisiet på skandinavisk busetting er elementet *gall*, som på gælisk tyder 'fremmend' og spesielt refererer til det norrøne folket. Taylor meiner å kunne påvise seks namn med dette elementet, t.d. *Ballingall*, med gælisk *baile* 'gard' i førsteleddet. Som vi ser, er både vokabular og syntaks her gælisk (med utmerkingsleddet sist), og det er berre indirekte at desse namna fortel oss at det må ha budd skandinavar her gjennom at dei gæliske naboane namngav gardane slik dei gjorde.

Arne Kruse
Edinburgh

MEDLEMMER I NORSK NAMNELAG

Oversynet viser betalande medlemmer pr. 15. mai 1995. Vi trykkjer lista som ei hjelp for medlemmene til å få betre kontakt med kvarandre. Det kan vera nyttig å vita om sine medinteresserte, anten ein sit med spørsmål om særskilde namn eller har andre faglege ting ein vil ha diskutert. Har det kome inn feil i namn eller adresse, er redaksjonen takksam for å få melding om det.

Agder distriktshøgskole
Biblioteket
Tordenskjolds gate 65
4601 KRISTIANSAND

Gunnstein Akselberg
Skjenlia 87 C
5071 LODDEFJORD

Gordon Alløge
Carlsvej 4 A
Øverød
DK-2840 HOLTE

Gulbrand Alhaug
Institutt for språk og litteratur
9037 TROMSØ

Kåre A. Andersen
Tangen terrasse 62
1450 NESODDTANGEN

Arkeologisk museum
i Stavanger
Biblioteket
Boks 478
4001 STAVANGER

Arkivet för ordbok över
Sveriges medeltida personnamn
Box 135
S-751 04 UPPSALA

Per Arnesen
Boks 123
9610 RYPEFJORD

Asker bibliotek
Boks 370
1371 ASKER

Edvard Aslaksen
Erich Mogensøns vei 26
0594 OSLO

Aukra kulturstyre
Helse- og sosialsenteret
6400 AUKRA

Arne Aune
6657 RINDAL

Kolbjørn Aune
Holla
7200 KYRKSÆTERØRA

Aurskog-Høland kommune
Kulturkontoret
1940 BJØRKELANGEN

Aust-Agder-Arkivet
Parkveien 16
4800 ARENDAL

Sigmund Austrheim
Rekdalsvegen 50
5064 STRAUMSGREND

AWI International AB
v/Fredin
Box 4627
S-116 91 STOCKHOLM

Kristin Bakken
Avdeling for namnegransking
Boks 1011 Blindern
0315 OSLO

Oskar Bandle
Am Pfisterhölzli 22
CH-8606 GREIFENSEE
SVEITS

Beiarn historielag
8110 MOLDJORD

Toralv Bergwitz
Solåsveien 26
4800 ARENDAL

Gunhild Birkeland
Hauges vei 32
0871 OSLO

Birkenes historielag
4760 BIRKELAND

Øivind Bjordal
Gamlevegen 17
6100 VOLDA

Einar Bjorvatn
NRK Sørlandet
Boks 564
4601 KRISTIANSAND

Åshild Bjørgum-Øwre
Strand gård
7710 SPARBU

Eilert Bjørkvik
Nidarøy gate 2 B
7030 TRONDHEIM

Bodø videregående skole
v/rektor Ivar Kirkesæther
Boks 291
8001 BODØ

Jarle Bondevik
Nordisk institutt
Sydnesplassen 9
5007 BERGEN

Arve Borg
Avdeling for målføregransking
Boks 1006 Blindern
0315 OSLO

Borre kommune
Kulturetaten
Boks 384
3193 HORTEN

Arne Brekke
904 North 25th Street
Grand Forks, ND 58203
USA

Stefan Brink
Sysslomansgatan 40 B
S-752 27 UPPSALA

British Library
v/Juul Møller a.s.
Boks 505 Sentrum
0105 OSLO

Olav Bryge
Boks 737
4601 KRISTIANSAND

Eivind Buanes
Saudalskleivane 37
5088 MJØLKERÅEN

Tove Bull
Institutt for språk og litteratur
9037 TROMSØ

Reidar Bækkelund
Hamninga
2380 BRUMUNDDAL

Bærum bibliotek
Boks 82
1341 BEKKESTUA

Bø kommune
Kulturkontoret
8475 STRAUMSJØEN

Gunnvald Bøe
Vestre Moholttun 12
7048 TRONDHEIM

Sven-Åke Carlsson
Österwängsgatan 26 B
S-753 28 UPPSALA

Tom Christophersen
Bliksrudhagen
1478 TØYENHAUGEN

Dalane folkemuseum
Boks 338
4371 EGERSUND

Vibeke Dalberg
Åtoften 16
DK-2990 NIVÅ

Arnold Dalen
Nordisk institutt
7055 DRAGVOLL

Dialekt- och ortnamnsarkivet
Helgonabacken 14
S-223 62 LUND

Dialekt-, ortnamns- och
folkminnesarkivet
Vallgatan 22
S-411 16 GÖTEBORG

Dialekt-, ortnamns- och
folkminnesarkivet
Box 4056
S-904 03 UMEÅ

Dølaringen
v/Iver Forseth
Lågenvegen 13 B
2600 LILLEHAMMER

Lars-Erik Edlund
Stationsgatan 3
S-913 31 HOLMSUND

Bjørn Eide
6710 RAUDEBERG

Eide historielag
v/Jonny Lyngstad
6493 LYNGSTAD

Ernst Eichler
Universität Leipzig
Sektion TAS
Augustusplatz 9
D-04109 LEIPZIG
TYSKLAND

Eidfjord kulturkontor
v/Kari Vambheim
5783 EIDFJORD

Inger Indrebø Eidissen
Tåsenveien 80
0873 OSLO

Eidsberg historielag
1850 MYSEN

Bjørn Eithun
Avdeling for leksikografi
Boks 1001 Blindern
0315 OSLO

Kristen D. Eitrheim
Tunvegen 2
5750 ODDA

Lars Ekre
Boks 81 Grorudhagen
0905 OSLO

Elling Ellingsen
9465 TENNEVOLL

Eli Johanne Ellingsve
Nordisk institutt
Sydnesplassen 9
5007 BERGEN

Kåre Elstad
8450 STOKMARKNES

Jorunn Engen
2233 VESTMARKA

Hans Kr. Eriksen
9392 STONGLANDSEIDET

Henning Eriksen
Kristines gate 24
2200 KONGSVINGER

Tuula Eskeland
Gråkamveien 25 B
0389 OSLO

Tor Falch
Jacob Schives veg 37
7600 LEVANGER

Farsund kulturstyre
v/Tønnes J. Mygland
Vestervegen 4
4550 FARSUND

Gillian Fellows-Jensen
Casa Sana
Casa Sanavej 9
DK-2690 KARLSLUNDE

Fjell kommune
Kulturutvalet
5353 STRAUME

Charlotte Fjærvoll
Rise
8476 EIDET

Flekkefjord museum
Dr. Krafts gate 15
4400 FLEKKEFJORD

Sigurd Fries
Axtorpsvägen 4
S-903 37 UMEÅ

Fræna kommune
Oppmålingsavdelinga
6440 ELNESVÅGEN

Anders Frøholm
Jernbanevegen 129
1320 STABEKK

Fusa kommune
Kulturkontoret
5640 EIKELANDSOSEN

Fylkeskartkontoret
i Sogn og Fjordane
5840 HERMANSVERK

Frode Fyllingsnes
Sarpsborggata 16 F
0468 OSLO

Føroyamálsdeildin
Fróðskaparsetur Føroya
V.U. Hammershaimbs gøtu 16
FR-100 TÓRSHAVN

Øystein Geber
Lt. Bjelkes gate 2
5035 BERGEN-SANDVIKEN

Glomdalsmuseet
Biblioteket
2400 ELVERUM

Gran kulturkontor
Boks 57
2770 JAREN

Bjarne Grandum
Skolegata 8
2500 TYNSET

Gratangen kommune
Kulturetaten
Årstein
9470 GRATANGEN

Gruetunet museum
2260 KIRKENÆR

Halvor R. Gåra
Folkestadvegen
3800 BØ I TELEMARK

Hallstein Hage
2634 FÅVANG

Jan Ragnar Hagland
Nordisk institutt
7055 DRAGVOLL

Halden historiske samlinger
Biblioteket
Rød Herregård
1750 HALDEN

Peter Hallaråker
Møre og Romsdal
distriktshøgskule
Boks 188
6101 VOLDA

Haltdalen historielag
v/Gudbrand Grøt
7487 HALTDALEN

Eyvind Fjeld Halvorsen
Skiferlia 23
1352 KOLSÅS

Reidar Hareide
6063 HJØRUNGAVÅG

Gudmund Harildstad
Geitmyrsveien 73 D
0455 OSLO

Margit Harsson
Baskerudvegen 20
3531 KROKKLEIVA

Harvard College Library
v/Juul Møller a.s.
Boks 505 Sentrum
0105 OSLO

Vidar Haslum
Nordåsveien 93
4760 BIRKELAND

Odd Einar Haugen
Claus Frimanns gate 8
5011 BERGEN

De Heibergske Samlinger
5880 KAUPANGER

Magne Heide
Bergsvegen 29
9410 BORKENES

Gislaug Heinum
Huldresvadet 10
6770 NORDFJORDEID

Øyvind Heitmann
Boks 65
5234 GARNES

Lars Hellberg
Storgatan 8
S-753 31 UPPSALA

Botolv Helleland
Louises gate 4 C
0168 OSLO

Hemne kommune
Kulturkontoret
7200 KYRKSÆTERØRA

Hemnes historielag
Hemnes kulturkontor
8646 KORGEN

Ellen Vigerstøl Hildre
6070 TJØRVÅG

Arnoldus Hille
Professor Dahls gate 48
0260 OSLO

Ebba Hjorth
Kastanievej 13
DK-1876 FREDERIKSBERG C

Oddmund Løkensgard Hoel
Moervegen 2
1430 ÅS

Gösta Holm
Institutionen för nordiska språk
Helgonabacken 14
S-223 62 LUND

Kåre Magne Holsbøvåg
6453 KLEIVE

Jofrid Holter
Michelets vei 40 C
1324 STABEKK

Jan E. Horgen
2162 BRÅRUD

Hovdebygda soge- og
velferdslag
v/Jens Kåre Engeseth
6160 HOVDEBYGDA

Marit Hovdenak
Vestliveien 46
1344 HASLUM

Rolf Huus
6630 TINGVOLL

Hå kulturkontor
4360 VARHAUG

Aksel Hånes
Boks 47
6760 BRYGGJA

Olav Hårtveit
Klappane 3
4617 KRISTIANSAND

Anne Haavaldsen
Steinkjellergaten 1 A
5003 BERGEN

Liv Ingerid Soma Ingebrigtsen
Vegabergvegen 36
4044 HAFRSFJORD

Institutionen för nordiska språk
Stockholms universitet
S-106 91 STOCKHOLM

Jørn Jensen
Bolstadveien 37
3430 SPIKKESTAD

Tor Erik Jenstad
Hørløcks veg 57 C
7058 JAKOBSLI

Bjarne Jetlund
2647 HUNDORP

Ole-Jørgen Johannessen
Nordisk institutt
Sydnesplassen 9
5007 BERGEN

Roy Johansen
Vrengen 4
4883 BJORBEKK

Viggo Johansen
8280 KJØPSVIK

Terje Jonassen
4170 STJERNARØY

Bent Jørgensen
Tagensvej 15
DK-2200 KØBENHAVN N

Asbjørn Karbø
Kolsbergveien 10
1352 KOLSÅS

Solrun Karlsen
Småtindveien 1 B
8007 BODØ

Laurits Killingbergtrø
Ole Vigs gate 2 B
0357 OSLO

Lars Ole Klavestad
Haldenveien 115
1655 SELLEBAKK

James Knirk
Runearkivet
Frederiks gate 3
0164 OSLO

Kristiansand folkebibliotek
Lesesalen
Boks 476
4601 KRISTIANSAND

Kristiansand lærerhøgskole
Biblioteket
4600 KRISTIANSAND

Bjørn Krogstad
7530 MERÅKER

Johan Krogsæter
6265 VATNE

Jostein Krokvik
6143 FISKÅBYGD

Kristoffer Kruken
Avdeling for namnegransking
Boks 1011 Blindern
0315 OSLO

Arne Kruse
Department of Scandinavian
Studies
18 Buccleuch Place
EDINBURGH EH8 9LN
SKOTTLAND

Marit Kvamme
Osabakkane
4120 TAU

Reinert Kvillerud
Institutionen för humaniora
Högskolan i Karlstad
Box 9501
S-650 09 KARLSTAD

Arve Kværnum
Drammensveien 55
3600 KONGSBERG

Københavns Universitet
Institut for Navneforskning
Njalsgade 80
DK-2300 KØBENHAVN S

Ivar Langøien
2550 OS I ØSTERDALEN

Terje Larsen
Villaveien 7
3300 HOKKSUND

Geirr I. Leistad
Jongstubben
1300 SANDVIKA

Leksvik bygdaboknemnd
v/Asbjørn Steen
Kommunehuset
7120 LEKSVIK

Lenvik bygdemuseum
Boks 165
9301 FINNSNES

Eirik Lien
Gautes gate 4
7030 TRONDHEIM

Gero Lietz
Stralsunder Str. 22
D-17489 GREIFSWALD
TYSKLAND

Lier historielag
Boks 148
3401 LIER

Eirik Liland
Institutt for språk og litteratur
9037 TROMSØ

Lillehammer kommune
Kulturetaten
v/K.B. Herberg
Boks 955
2601 LILLEHAMMER

Håkon Lilleholt
4772 HÆSTADSVINGEN

Lindås kommune
Hovudutvalet for kultur og friluftsliv
Rådhuset
5100 ISDALSTØ

Anstein Lohndal
Kringsjå 62
5400 STORD

Lokalhistorisk rettleiingsteneste
Hordaland fylkesarkiv
Kulturetaten
5020 BERGEN

Nils Lokna
5520 SVEIO

Laila Lorentzen
Hesthagen 10
9442 RAMSUND

Inger Liv Gøytil Lund
Vardeveien 10
1450 NESODDTANGEN

Halvard Lundestad
Lauvåsveien 43
8019 MØRKVED

Per Lykkja
2967 LOMEN

Lærdal kommune
Kulturetaten
Boks 101
5890 LÆRDAL

Anders Løøv
Viktor Baumanns vei 3 B
7020 TRONDHEIM

Torbjørn Låg
Morbergveien 14
3470 SLEMMESTAD

Malvik historielag
Boks 43
7563 MALVIK

Kjersti Markali
Ansgar Sørlies vei 73
0576 OSLO

P.J. Meertens-Instituut
Keizersgracht 569-571
NL-1017 DR AMSTERDAM
NEDERLAND

Alf Meisingset
Nøisomhedsveien 39 E
6400 MOLDE

Ola J. Melby
M. Urdals veg 7
9011 TROMSØ

Eva Villarsen Meldgaard
Institut for Navneforskning
Njalsgade 80
DK-2300 KØBENHAVN S

Menneske og miljø
i Nord-Troms
Årboka for Nord-Troms
9070 OLDERDALEN

Arvid Midbrød
Einerbakken 13
4371 EGERSUND

Eva Forsaa Mikkelsen
8530 BJERKVIK

Modalen kommune
Kultur- og miljøkontoret
5170 MODALEN

Modum historielag
v/Wermund Skjellingstad
3370 VIKERSUND

Oddmund Mogstad
4660 EVJE

Mosvik historielag
v/Jorid K. Berg
7690 MOSVIK

Munksgaard
Box 2148
DK-1016 KØBENHAVN K

Alv G. Nordal Muri
Eikelundveien 24
0588 OSLO

Finn Myrvang
8470 BØ I VESTERÅLEN

Odd Mønnesland
Etterstadsletta 69 B
0660 OSLO

Endre Mørck
Institutt for språk og litteratur
9037 TROMSØ

Møre og Romsdal
distriktshøgskole
Biblioteket
Boks 188
6101 VOLDA

Namdal historielag
Boks 451
7801 NAMSOS

Namsos folkebibliotek
Boks 234
7801 NAMSOS

Namn och bygd
Box 135
S-751 04 UPPSALA

Navnekonsulenttjenesten for
samiske og finske navn
Sámi allaskuvla/Samisk
høgskole
9520 GUOVDAGEAIDNU

Olav Nedrebø
Nordre Skogvei 14 E
5037 SOLHEIMSVIKEN

Gudlaug Nedrelid
Nordisk institutt
Agder distriktshøgskole
4604 KRISTIANSAND

Oddvar Nes
Nordisk institutt
Sydnesplassen 9
5007 BERGEN

Borghild Neset
6220 STRAUMSGJERDE

Astrid Nesheim
7170 ÅFJORD

Trygve Nesset
2500 TYNSET

Helge Kaurin Nilsen
Anglevik
5353 STRAUME

Jan Nilsson
Myrvägen 8
S-903 46 UMEÅ

Nordfjord folkemuseum
6860 SANDANE

Nordisk institutt
Universitetet i Bergen
Sydnesplassen 9
5007 BERGEN

Nordisk institutt
Universitetet i Trondheim
7055 DRAGVOLL

Nordisk språksekretariat
Boks 8107 Dep
0032 OSLO

Gunhild Nordbø
3800 BØ I TELEMARK

Sigurd Nordlie
Ullevålsveien 14
0165 OSLO

Nordre Land kommune
Kulturkontoret
Storgata 28
2870 DOKKA

Norsk lokalhistorisk institutt
Boks 38 Kringsjå
0807 OSLO

Norsk språkråd
Boks 8107 Dep
0032 OSLO

Leiv Olsen
Admiral Cruys gate 24
4012 STAVANGER

Oppdal historielag
v/Kjell Haugland
Engan
7340 OPPDAL

Ortnamnsarkivet i Uppsala
Box 135
S-751 04 UPPSALA

Kjell A. Paulsen
Flinten 1
4950 RISØR

Aud-Kirsti Pedersen
Institutt for språk og litteratur
9037 TROMSØ

Birte Hjorth Pedersen
Bratskovvej 30
DK-2720 VANLØSE

Per-Bjørn Pedersen
Havørnbrautene 49
4042 HAFRSFJORD

Steinar Pedersen
Polmak
9845 TANA

Egil Pettersen
Nordisk institutt
Sydnesplassen 9
5007 BERGEN

Målfrid Prestegården
2942 VOLBU

Leif Ramsdal
Smalebakken 15
6100 VOLDA

Johan Rein
7105 STADSBYGD

Riksarkivets bibliotek
Boks 10 Kringsjå
0807 OSLO

Magnus Rindal
Giskehagen 22
0376 OSLO

Ringebu historielag
2634 FÅVANG

Roan kommune
Kulturkontoret
7180 ROAN

Rogaland distriktshøgskole
Forskningsbiblioteket
Boks 2510 Ullandhaug
4001 STAVANGER

Allan Rostvik
Box 135
S-751 04 UPPSALA

Ola Ruud
3577 HOVET

Alfred Ryningen
4690 VALLE

Per O. Rød
7494 SINGSÅS

Rørosmuseet
Malmplassen
7460 RØROS

Ingulv Røset
7580 SELBU

Røyken historielag
Boks 505
3440 RØYKEN

Jørn Sandnes
Historisk institutt
7055 DRAGVOLL

Gudmund Sandvik
Institutt for offentlig rett
Karl Johans gate 47
0162 OSLO

Per Malvin Sandvik
7994 LEKA

Helge Sandøy
Nordisk institutt
Sydnesplassen 9
5007 BERGEN

Astrid Weel Sannrud
Kardemommekroken 9
1621 GRESSVIK

Sarpsborg kommune
Kulturkontoret
Boks 237
1701 SARPSBORG

Ivar Schjetne
Utsikten 19
5031 LAKSEVÅG

Tom Schmidt
Frøensalleen 3 A
0371 OSLO

Tanneke Schoonheim
Instituut voor Nederlandse
Lexicologie
Postbus 9515
NL-2300 RA LEIDEN
NEDERLAND

Terje Schou
Midsem
1435 KRÅKSTAD

Karin Fjellhammer Seim
St. 13
5305 FLORVÅG

Sel kommune
Oppmålingskontoret
2670 OTTA

Per Seland
Ullernveien 2 B
0280 OSLO

Seminariet för nordisk
namnforskning
Box 135
S-751 04 UPPSALA

Svavar Sigmundsson
Keilugranda 2
IS-107 REYKJAVÍK

Anne Marte Skari
2770 JAREN

Ski kulturkontor
v/kultursjefen
Boks 10
1401 SKI

Jon Magne Skjerpe
Vestlivegen 9
4030 HINNA

Arnlaug Skjæveland
Olvikvegen 33
5400 STORD

Eilert Skjævestad
Barlindveien 11
4818 FÆRVIK

Skodje sogelag
v/Louis Giske
6260 SKODJE

Trygve Skomedal
Avdeling for nordisk språk og
litteratur
Boks 1013 Blindern
0315 OSLO

Ingvald Skålnes
5468 ÅKRA

Terje Skålsvik
8060 KJERRINGØY

Snåsa historielag
7760 SNÅSA

Per Soot
4870 FEVIK

Tor Stallvik
Vågåvegen 5
2680 VÅGÅMO

Stange kommune
Kulturkontoret
Rådhuset
2310 STANGE

Statens kartverk Aust-Agder
Boks 1608 Myrene
4801 ARENDAL

Statens kartverk Hedmark
Vangsvegen 73
2300 HAMAR

Statens kartverk Hordaland
Valkendorfsgaten 6
5012 BERGEN

Statens kartverk Nordland
Moloveien 10
8000 BODØ

Statens kartverk Oppland
Gudbrandsdalsvegen 170/72
2600 LILLEHAMMER

Statens kartverk Rogaland
Boks 699
4001 STAVANGER

Statens kartverk Sør-Trøndelag
Statens hus
7005 TRONDHEIM

Statens kartverk Troms
Boks 1045
9001 TROMSØ

Statens kartverk Vest-Agder
Holbergs gate 54
4605 KRISTIANSAND

Statens kartverk Vestfold
Boks 2057 Postterminalen
3103 TØNSBERG

Statens kartverk Østfold
Boks 5044
1503 MOSS

Statens vegvesen
Møre og Romsdal
v/Solveig Eik
Fylkeshuset
6400 MOLDE

Stavanger museum
Biblioteket
4000 STAVANGER

Gunnbjørg Staven
7733 NAMDALSEID

Kjell Erik Steinbru
Nordisk institutt
Sydnesplassen 9
5007 BERGEN

Ola Stemshaug
Tidemands gate 36
7016 TRONDHEIM

Jan Ove Stene
6272 HILDRE

Odd Stensrud
2314 ESPA

Stiftelsen norsk landbruks-
museum
Sagabygget
1432 ÅS

Svante Strandberg
Damastvägen 2
S-757 57 UPPSALA

Per Oskar Strandvoll
2410 TRYSIL

Evald Jon Strøm
Michel Nielsens vei 11
0871 OSLO

Kristian Strømshaug
1640 RÅDE

Birger Strømsøe
Støavegen 11
2400 ELVERUM

Studia anthroponymica
Scandinavica
Box 135
S-751 04 UPPSALA

Reidun Støen
2500 TYNSET

Sund kommune
Oppmålingsavdelinga
v/Løberg
5382 SKOGSVÅG

Marit og Eirik Sundli
2080 EIDSVOLL

Anne Svanevik
Biskop Heuchs vei 38 B
0871 OSLO

Syver Svare
Håråbeitet 6
7300 ORKANGER

Bernt B. Svendsen
Boks 1
3430 SPIKKESTAD

Johan Syrstadeng
7390 MELDAL

Inge Særheim
Liljevegen 1
4060 KLEPPE

Eira Söderholm
Balsfjordgata 9
9007 TROMSØ

John Kousgård Sørensen
Nivåvænge 12-3
DK-2990 NIVÅ

Sørfold historielag
v/Hanne Engan
8226 STRAUMEN

Einar Sørli
Langslågata 57 C
6600 SUNNDALSØRA

Sør-Senja bygdemuseum
9392 STONGLANDSEIDET

Telemark distriktshøgskole
Biblioteket
3800 BØ I TELEMARK

Kjell Thorsbakken
4596 EIKEN

Jon Todal
Hánnoluohkka 17
9520 GUOVDAGEAIDNU

Arne Torp
Eikskollen 7
1345 ØSTERÅS

Toten økomuseum
2858 KAPP

Aud Mikkelsen Tretvik
Historisk institutt
7055 DRAGVOLL

Tromsø museum
Nyere kulturhistorisk avd. UIT
9006 TROMSØ

Trondheim kommune
Kart- og oppmålingskontoret
v/Ingedal
Boks 2913 Tempe
7002 TRONDHEIM

Hans Marius Trøseid
2110 SLÅSTAD

Naoki Tsukada
776-17 Komejima
Showamachi
Saitama 344-01
JAPAN

Oddmund Tveikra
6630 TINGVOLL

UB/Fakultetsbiblioteket HF
Avdeling for namne-
gransking/TK
Boks 1009 Blindern
0315 OSLO

Ulvik kulturkontor
5730 ULVIK

Universitetsbiblioteket i
Trondheim
DKNVS - Biblioteket
Erling Skakkes gate 47 C
7013 TRONDHEIM

Institutionen för nordiska språk
Uppsala universitet
Box 513
S-751 20 UPPSALA

UBs bibliotekstjeneste HF
v/Avdeling for nordisk språk
og litteratur
Boks 1009 Blindern
0315 OSLO

Sverre Uran
6560 LANGØYNESET

Ivar Utne
Nordisk institutt
Sydnesplassen 9
5007 BERGEN

Vaksdal kulturstyre
5280 DALEKVAM

Jostein Valved
Lovisenberggata 3
0456 Oslo

Ritva Valtavuo-Pfeifer
Gunillagränden 5 D 22
FIN-00870 HELSINGFORS 84

Hans Oddvar Vannes
5850 BALESTRAND

Olav Veka
Rognvegen 21
2380 BRUMUNDDAL

Velfjord historielag
8960 HOMMELSTØ

Vefsn kommune
Bygdebokkontoret
Boks 88
8651 MOSJØEN

Vestnes kommune
Teknisk etat
6390 VESTNES

Lars Vikør
Camilla Colletts vei 1
0258 OSLO

Þórhallur Vilmundarson
Ingólfsstræti 14
IS-101 REYKJAVÍK

Terje Vindenes
2100 SKARNES

Sigurd Vinger
Kløftebakken 1
3600 KONGSBERG

Thomas Vinje
Kr. Randers veg 13 D
6007 ÅLESUND

Erlend Vinjum
Eiker videregående skole
3300 HOKKSUND

Erik Vintermyr
Skogstjerneveien 13
3770 KRAGERØ

Oskar Vistdal
9040 NORDKJOSBOTN

Steinar Våge
Havnegata 3
2000 LILLESTRØM

Torgils Vågslid
2080 EIDSVOLL

Vågsøy historielag
v/Magne Hasund
Gate 5
6700 MÅLØY

Mats Wahlberg
Sturegatan 19 A
S-752 23 UPPSALA

Boye Wangensteen
Avdeling for leksikografi
Boks 1001 Blindern
0315 OSLO

Oddvar Wennevold
6612 GRØA

Wennergren-Williams
Box 1305
S-171 25 SOLNA

Johan A. Wikander
Kong Inges gate 41
7017 TRONDHEIM

Karen Marie Winje
Ubergsmoen
4930 VEGÅRSHEI

Arvid Ødegaard
Gamle Skåbuveg 12
2640 VINSTRA

Øystein Økland
Fageråsen 1 B
5030 LANDÅS

Ølen kulturstyre
5580 ØLEN

Örnefnastofnun Þjóðminjasafns
Suðurgötu 41
IS-101 REYKJAVÍK

Ørsta kulturstyre
Rådhuset
6150 ØRSTA

Joleik Øverby
2510 TYLLDALEN

Gudveig Henryette Aaby
Kjelsåsveien 26
0488 OSLO

Bergfinn Aabø
Grønnegata 3
0350 OSLO

Åfjord heimbygdslag
v/Sigurd Amundal
7170 ÅFJORD

Signe Skjegstad Aal
Rødstilkvegen 7 K
7082 KATTEM

Ål historielag
v/Hermann Opheim
Torget 1
3570 ÅL

Ål kommune
Teknisk etat
Oppmålingsavdelinga
Torget 1
3570 ÅL

Ivar Aars
2920 LEIRA I VALDRES

Terje Aarset
Møre og Romsdal
distriktshøgskule
Boks 188
6101 VOLDA

Returadresse:
Avdeling for namnegransking
Postboks 1011 Blindern
0315 OSLO 3

KONFERANSERAPPORTAR

1. *Nasjonal konferanse i namnegransking*. Foredrag og diskusjon frå ein konferanse på Blindern 23. oktober 1981. Institutt for namnegransking, Universitetet i Oslo 1982. 68 sider. Pris kr 20,-. (Hovudemne: Samiske namnearkiv og utgjeving av bustadnamn.)

2. *Den 2. nasjonale konferansen i namnegransking*. Blindern 19. november 1982. Foredrag og diskusjon. Institutt for namnegransking, Universitetet i Oslo 1983. 93 sider. Pris kr 30,-. (Hovudemne: Databehandling av stadnamn og personnamn.)

3. *Den 3. nasjonale konferansen i namnegransking*. Blindern 18. november 1983. Innleiingar og diskusjon. Institutt for namnegransking, Universitetet i Oslo 1984. 120 sider. Pris kr 40,-. (Hovudemne: Etterreformatoriske kjelder i namnegransking.)

4. *Den 4. nasjonale konferansen i namnegransking*. Blindern 22. november 1985. Innleiingar og diskusjon. Institutt for namnegransking, Universitetet i Oslo 1987. 194 sider. Pris kr 60,-. (Hovudemne: Lydskrift, særleg ved stadnamnregistrering.)

5. *Den 5. nasjonale konferansen i namnegransking*. Blindern 18. november 1988. Innleiingar og diskusjon. Avdeling for namnegransking, Universitetet i Oslo 1991. 150 sider. Pris kr 60,-. (Hovudemne: Skriftleg og munnleg normering av stadnamn. Tillegg: Lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnamn, med merknader og forskrifter.)

6. *Den 6. nasjonale konferansen i namnegransking*. Blindern 23. november 1990. Innleiingar og diskusjon. Avdeling for namnegransking, Universitetet i Oslo 1991. 147 sider. Pris kr. 60,-. (Hovudemne: Vitskaplege prosjekt i namnegransking.)

ISSN 0800 – 4676